

*Ужгородський національний університет
Факультет післядипломної освіти
Кафедра громадського здоров'я*

*Принципи побудови
оптимальної моделі системи охорони здоров'я*

Лекція

Слабкий Г.О.

Доктор медичних наук, професор

Мета лекції:

**Познайомити курсантів з основними
підходами до побудови оптимальної
системи охорони здоров'я
використовуючи кращій міжнародний
досвід**

Цілі системи охорони здоров'я, які визначені ВООЗ:

- ***Працювати разом*** використовуючи потужний потенціал країн членів ВООЗ та залучення інших секторів та партнерів.
- ***Добиватися покращення здоров'я*** збільшити середні терміни життя та його якість, скоротити несправедливість по відношенню до здоров'я.
- ***Удосконалювати стратегічне керівництво в інтересах охорони здоров'я*** добиватися щоб всі особи на всіх рівнях управління відчували свою відповідальність за охорону здоров'я і благополуччя людей.
- ***Поставити загальні стратегічні цілі*** розробка державної політики та стратегії, які забезпечують інтереси здоров'я та благополуччя.
- ***Активувати процес обміну знаннями та інноваціями*** розширити базу доказових знань для розробки сучасної політики розвитку охорони здоров'я.
- ***Підвищити рівень участі*** розширення права і можливостей громадського суспільства на рішення проблем здоров'я.

Цінності, які лежать в основі політики Здоров'я – 2020:

- Загальний характер права людини на здоров'я та медико-санітарну допомогу.
- Справедливість
- Солідарність
- Сталість
- Право на участь в прийнятті рішень
- Повага людської гідності
- Відсутність дискримінації
- Прозорість
- Підзвітність

10 пріоритетних питань, які необхідно вирішити на рівні стратегічного керівництва:

- 1. Здоров'я та благополуччя.
- 2. Право на здоров'я.
- 3. Несправедливість та її детермінанти.
- 4. Стратегічне керівництво в інтересах здоров'я.
- 5. Громадяни в центрі системи.
- 6. Основні ресурси охорони здоров'я.
- 7. Нова економіка охорони здоров'я та профілактики захворювань.
- 8. Можливості медичної та інформаційної технології.
- 9. Високоєфективні, що легко адаптуються до нових умов системи охорони здоров'я в яких центральне місце займає людина та особлива увага приділяється потребам пацієнтів.
- 10. Система програмних цілей та принципів до якої рідні діючі суб'єкти можуть приєднатися та стати її побічниками на політичному рівні.

Ключові принципи дій (1):

- 1. Визначення заходів по відношенню до ризиків та використання можливостей, готовність до змін та вміння їх передбачувати.
- 2. Інтегрування в єдину систему переконливих соціально-економічних аргументів, які підкріплені фактичними даними, з метою відстоювання інтересів здоров'я та благополуччя людей.
- 3. Створення, узгодження та просування загальної системи стратегічних цілей та принципів як основи для сумісної роботи в ім'я здоров'я.

Ключові принципи дій (2):

- 4. Суворе дотримання підходу до забезпечення здоров'я і благополуччя, заснованому на правах та цінностях.
- 5. Прихильність загальнодержавному підходу до забезпечення здоров'я і благополуччя людей.
- 6. Розбудова конкретних стратегій з метою усунення розриву у відношення здоров'я між країнами та всередині країн.

За матеріалами Талінської Хартії: системи охорони здоров'я для здоров'я та благополуччя, 2008 рік

*Зміцнення систем охорони здоров'я: від
формування ціннісних установок до їх
реалізації*

Кожна країна має:

удосконалити діяльність системи охорони здоров'я з метою покращення здоров'я на основі рівності та справедливості з урахуванням конкретних потреб людей з охорони здоров'я які пов'язані зі статтю, віком, етнічною належністю, економічним станом.

Що робити для створення оптимальної моделі ОЗ

Функції системи ОЗ багатогранні і тісно зв'язані. Для того щоб покращити її діяльність необхідно використовувати комплексний підхід, який включає узгоджені дії у всіх складових системи.

Надання послуг з охорони здоров'я на індивідуальному та суспільному рівнях:

- 1. Забезпечити надання високоякісних послуг всьому населенню при цьому особливу увагу надати соціально-незабезпеченим групам населення та створити умови для вибору населенням здорового способу життя.
- 2. Надавачі медичних послуг мають опиратися на найбільш сучасні та адекватні медичні технології, які забезпечують високу ефективність та безпечність втручань.
- 3. Взаємовідносини пацієнтів з персоналом мають бути на основі поваги особистості та збереження конфіденційності.
- 4. Основу системи мають складати ефективні служби ПМСД.

Надання послуг з охорони здоров'я на індивідуальному та суспільному рівнях:

- 5. Системи ОЗ мають інтегрувати цільові програми в існуючі структури та служби для боротьби з конкретними хворобами для досягнення високих та стійких результатів.
 - 6. Системи ОЗ мають забезпечити цілісний підхід до обслуговування який включає сприяння покращенню здоров'я населення, профілактику та інтегровані програми боротьби з хворобами.

Фінансування системи

- 1. Механізми фінансування мають забезпечити: можливість перерозподілу ресурсів з метою оптимального забезпечення медико-санітарних потреб; зменшення фінансових бар'єрів для доступу до необхідних послуг; захист від фінансових ризиків, які пов'язані з отриманням медичної допомоги так щоб ні окремі люди , ні їх сім'ї не залишилися за ризикою бідності в наслідок погіршення здоров'я або отримання медичної допомоги.
- 2. Загальний характер розподілу ресурсів повинен забезпечити баланс між наданням медичної допомоги, профілактикою хвороб та укріпленням здоров'я населенням.

Фінансування системи

Механізми фінансування мають передбачити:

- Застосування стимулів для ефективної організації і надання медичних послуг;
- Фінансування надавачів медичних послуг в залежності від обсягу та їх якості;
- Підвищення рівня підзвітності та прозорості в використанні ресурсів.

Формування ресурсів

1. Інвестиції в кадрові ресурси охорони здоров'я особливо з урахуванням їх трудової міграції.
2. Стимулювання наукових досліджень з політики і систем ОЗ, інноваційних медичних технологій та лікарських засобів, інформаційних технологій.

Стратегічне управління

- 1. Відображення інтересів здоров'я в діяльності всіх державних та приватних секторів з метою максимального покращення здоров'я людей.
- 2. Моніторинг та оцінка діяльності системи ОЗ та заінтересованих сторін на всіх рівнях управління та прозорість даних

Література

- Реформа больниц в новой Европе /Фигерас Ж., Макки М., Моссиалос Э., Солтман Р.Б./ Пер. с англ. - М: : Издательство “Весь мир”, 2002. - 320 с.
- Новая европейская политика здравоохранения Здоровье- 2020. ЕРБ ВОЗ Копенгаген. 2012. – 125 с.
- Таллинская хартия: Системы здравоохранения для здоровья и благополучия. 2008 г.